

HUR MAN STARTAR VERKSAMHET I ESTLAND

EXPORTRÅDET
SWEDISH TRADE COUNCIL

HUR MAN STARTAR VERKSAMHET I ESTLAND

OM DENNA GUIDE

Den här guiden är tänkt att användas av företag som en introduktion till de viktigaste rättsliga aspekterna som har betydelse när man startar verksamhet i Estland. Det är inte vår intention att ge en fullständig bild med alla tillämpliga lagar för att driva verksamhet i Estland. Vi rekommenderar att ni söker professionell juridisk rådgivning innan någon etablering sker. Guiden gavs ut för första gången 2006 och detta en uppdaterad 3:e upplaga. Guiden har tagits fram av MAQS Law Firms jurister i Estland i samarbete med svenska Exportrådet i Estland och reflekterar de bestämmelser som gäller den 1 januari 2008.

HUR GUIDEN FUNGERAR

Den här guiden beskriver de olika investeringsredskap ni kan komma att vilja använda i Estland och de juridiska områdena som är av störst intresse såsom bolagsformer, arbetsrätt och immaterialrätt. Guiden tar även upp några av de vanligaste regelramverken och allmänt om hur inkomster och vinster beskattas. Vidare tar vi upp obestånd och hur tvister hanteras. Vid varje avsnitt finns länkar till olika internetsidor varifrån ni enkelt kan söka kompletterande information. Länkarna går till engelskspråkiga sidor.

Vårt mål är att besvara de vanligaste frågorna. Självklart kan ni behöva ytterligare information inom något område som inte täcks av guiden. Kontakta gärna oss om ni har behov av mer information inom något område.

MAQS LAW FIRM & EXPORTRÅDET

MAQS är en ledande advokatbyrå inom Östersjöområdet som ger juridisk rådgivning inom alla affärsjuridiska områden med särskilt fokus på internationella transaktioner. Byråns kontor i Estland ligger i huvudstaden Tallinn och här arbetar 13 jurister varav en är svensk advokat och en är dansk advokat. Byrån har även kontor i Danmark (Köpenhamn), Polen (Warszawa) och Sverige (Stockholm, Göteborg och Malmö). MAQS är en av få advokatbyråer som har engagerat sig i utvecklingen av affärslivet i en av Europas mest dynamiska regioner; Östersjöregionen.

Exportrådet gör det enklare för svenska företag att växa internationellt. Exportrådet erbjuder kostnadsfri information, strategisk rådgivning och handfast hjälp på plats. I Estland finns 6 medarbetare som utför mellan 60-80 konsultprojekt varje år. Därutöver arbetar Exportrådet aktivt med att främja svensk export genom seminarier, reklam, PR och andra aktiviteter riktade mot specifika industrier, samt genom att kostnadsfritt besvara fler än 600 export- och handelsfrågor varje år inom det statliga uppdraget. För mindre företag kan det vara svårt att avsätta den tid och det humankapital som krävs för att expandera verksamheten utomlands. Därför genomför Exportrådet årligen ett antal statligt subventionerade Affärschansprojekt. Dessa projekt riktar sig till mindre företag med internationella ambitioner och innehåller marknadsundersökning, partnersök, besöksprogram och hjälp med uppföljning. Exportrådet hjälper också större företag med allt ifrån att utvärdera till att etablera och expandera verksamhet.

Ökningen av internationella samarbeten och takten i den tekniska utvecklingen skapar nya branscher och de ständigt ändrade kraven som ställs inom affärslivet i världen skapar ideligen nya utmaningar för företagen. Förändringar kan ge nya möjligheter men också öka osäkerheten avseende vilka lagar och regler som gäller för en viss verksamhet.

Juridiska rådgivare spelar en allt viktigare roll för att hjälpa sina klienter att identifiera och eliminera problem och för att hjälpa sina klienter att utnyttja nya

möjligheter på det mest ändamålsenliga sättet. MAQS och Exportrådet försöker att ständigt utvecklas för att finna nya och mer effektiva sätt att ge högkvalitativ affärsmissig rådgivning till våra klienter inom alla de områden som är viktiga för företag.

INTERNET:

MAQS Law Firm
www.maqs.com

Exportrådet (Swedish Trade Council)
www.swedishtrade.se/estland

ESTLAND – ETT LAND FULLT AV MÖJLIGHETER

Varför ska man investera i Estland?

Med en genomsnittlig ekonomisk tillväxttakt på mellan 2-4 % har Estland en mer stabil och normal tillväxt jämfört med tidigare år när tillväxten låg på 7-10%. Estland har erhållit totalt över 11,5 miljarder EUR i utländska direktinvesteringar (2007) vilket motsvarar ungefär 90 % av BNP. Sverige står för ca hälften av dessa. Historiskt sett har framförallt svenska produktionsbolag sökt sig till Estland för de låga lönernas skull,

Idag ser det annorlunda ut. Även om landets medellön fortfarande ligger ca 5 gånger under svensk nivå så har den blomstrande ekonomin fört med sig en snabbt ökande estnisk köpkraft. Estlands växande medelklass har fått det allt bättre ställt vilket har gjort Estland till en ny intressant, om än liten, närliggande exportmarknad.

Konsumtionen ökar årligen i takt med lönerna och den ekonomiska tillväxten. Allt fler företag ser på Estland som en ny och snabbt växande konsumtionsmarknad med stora potential. Företag som LINDEX, ZARA och POLARN & PYRET går mycket bra. Trots att mass-tillverkningen till stor del har förflyttats ännu längre österut kvarstår Estland som ett viktigt produktionsland för våra nya företag. Idag tillverkar en stor del av Sveriges unga designers sina kollektioner i Estland.

Utvecklingstakten har även skapat ett stort behov av expertis och erfarenhet inom verksamhetsområden som teknik, hälsa och miljö. Estniska företag måste öka sin effektivitet och satsar nu på FoU, egen design och marknadsföring. Här finns det stora möjligheter för svenska lösningar och konsulter.

År 2003 fanns det totalt 680 svenskägda företag i Estland, idag finns det mer än 1200 och trenden ser ut att hålla i sig. Estland är en intressant närmarknad som många svenska företag numera definierar som hemmarknad.

Estland är medlem i EU men kostnaderna för att starta och driva verksamhet här är mycket lägre än i de "gamla" EU-länderna. Estlands skattesystem med platt inkomstskatt och ingen bolagsskatt är världsunikt och har hittills varit en ren framgångssaga.

När det gäller telekommunikation är Estland det land som ligger främst bland alla Öst- och Centraleuropeiska länder med en mobiltelefonpenetration på samma nivå som Tyskland. Estland leder ligan bland de baltiska staterna vad gäller Internetanvändning och hela 60 % av befolkningen är uppkopplade, en siffra som slår många andra EU-länders. Arbetskraften är välutbildad, över 20 % av befolkningen har universitetsutbildning. Statliga satsningar inom FoU har lett till att Estland är världsledande inom vissa områden såsom molekylärbiologi och genetik.

Estland har under sina första 16 år efter det att man lyckats bryta sig loss från Sovjetunionen uppvisat en utveckling och tillväxt som få trodde skulle vara möjlig.

INTERNET:

Exportrådet (Swedish Trade Council)
www.swedishtrade.se/estland

Enterprise Estonia
www.investinestonia.com

Estonian Trade Council
www.etc.ee/index.php?page=3&PHPSESSID=777bcb87862be7d0ddf92e51463d0e88

Estniska Handels- och Industri-kammaren (Estonian Chamber of Commerce and Industry)
www.koda.ee/?lang=en

Svensk-Estniska Handelskammaren (Swedish-Estonian Chamber of Commerce)
www.swedishchamber.ee

FÖRETAGENS RAMVERK

De kommersiella målen, omfattningen på den tilltänkta verksamheten samt skatteeffekter och bolagsstrukturer är de viktigaste bakomliggande faktorerna inför beslutet att starta verksamhet i Estland.

När du väl har bestämt dig för att starta verksamhet i Estland måste du besluta dig för om du ska:

1. Starta en egen verksamhet.
2. Köpa en existerande verksamhet.
3. Starta en verksamhet tillsammans med andra.

Starta din egen verksamhet

Om du beslutar dig för att starta en egen verksamhet har du möjlighet att välja mellan att registrera en filial till din redan existerande verksamhet eller att bilda ett estniskt bolag.

Filial eller dotterbolag?

En filial till ett utländskt bolag är inte en egen juridisk person men måste ha separat bokföring i Estland. Filialen kommer att utgöra ett skattesubjekt i Estland och vinster kommer att beskattas i det utländska bolaget till vilket filialen hör. Estland och Sverige har ett avtal för att undvika dubbelbeskattning vilket resulterar i att den skatt som redan har betalats i Estland generellt sett blir avdragsgill i Sverige.

Estniska skatte- och tullmyndigheten (Maksu- ja Tolliamet) har rätt att göra skatterevision i filialen för att kunna fastställa skatten. Filialer ska registreras i det estniska bolagsregistret (Äriregister). Även andra typer av s.k. fasta driftställen är beskattningsbara enligt den estniska inkomstskattelagen.

Starta ett estniskt bolag

Ett estniskt bolag sätts normalt upp som ett aktiebolag med en eller flera aktieägare (som kan vara antingen privatpersoner eller juridiska personer). Det finns två typer av aktiebolag, aktsiaselts och osaühing.

Aktieägarnas ansvar begränsas till det belopp som är investerat i bolaget. Aktierna i ett aktsiaselts kan listas på börsen eller erbjudas till offentligheten.

Minimiaktiekapitalet i ett osaühing är 40 000 EEK och i ett aktsiaselts 400 000 EEK. Ett aktiebolag (oavsett form) är en juridisk person och kan därmed äga lös och fast egendom, ingå avtal och ha anställda.

Det vanligaste sättet att sätta upp ett aktiebolag är att bilda ett nytt bolag med hjälp av en advokatbyrå. Det finns även möjligheter att köpa lagerbolag.

Finns det några begränsningar i val av firmanamn?

Ett aktiebolag skall ges ett firmanamn. Firmanamnet får inte vara identiskt med eller förväxlingsbart med redan existerande bolag firmor eller varumärken. Det inte heller uppfattas som stötande. Firmanamnet måste skrivas med latinska bokstäver och får inte vara vilseledande vad avser bolagsform och verksamhet eller strida mot seder och bruk.

Hur ska bolagsstyrelsen organiseras?

I ett aktsiaselts finns två styrelser; en kontrollerande styrelse (nõukogu) och en verkställande styrelse (juhatas). I aktiebolagsformen osaühing kan bolagets organisation förenklas genom att de två styrelserna slås ihop till en, varvid den verkställande styrelsens kompetens även innefattar den kontrollerande styrelsens kompetens.

En kontrollerande styrelse ska ha minst tre ledamöter. Det finns inga begränsningar avseende bosättning eller liknande för dessa. Ledamöterna är solidariskt ansvariga för skada som orsakas bolaget genom brott, genom överträdelse av lag, bolagsordning eller genom att inte uppfylla sina övriga skyldigheter.

Den verkställande styrelsen kan bestå av enbart en ledamot. Minst hälften av ledamöterna ska vara bosatta i Estland, övriga EES-området eller Schweiz. Den verkställande styrelsen är ansvarig för bolagets löpande

förvaltning och dess organisation. Om det finns tre ledamöter eller fler ska en ordförande utses. Om bolagsordningen så stadgar, ska ordföranden utses av den kontrollerade styrelsen.

Den verkställande styrelsen är ansvarig för bolagets representation och den löpande förvaltningen. Den kan utfärda skriftliga instruktioner om hur arbetet ska fördelas mellan olika ledamöter och ska tillse att bokföringen sköts. Den verkställande styrelsen ska presentera bolagets verksamhet och finansiella ställning för bolagsstämman eller för den kontrollerande styrelsen. Ett bolags bolagsordning kan föreskriva en särskild arbetsordning för den verkställande styrelsen.

Vem kan teckna bolagets firma?

Alla ledamöter i den verkställande styrelsen har individuell firmateckningsrätt, om inte bolagsordningen stadgar gemensam firmateckning och detta har registrerats i bolagsregistret. Observeras bör att den kontrollerande styrelsen inte har någon firmateckningsrätt alls.

När kan en aktieägare och en ledamot av den kontrollerande eller verkställande styrelsen hållas personligt ansvarig?

En styrelseledamot kan hållas personligt ansvarig för skador om dessa uppkommit genom att ledamoten i sin tjänsteutövning med uppsåt eller oaktsamhet genom felaktiga beslut eller avsaknad av beslut har skadat bolaget. En ledamot av den verkställande styrelsen kan även personligen hållas ansvarig för skador som aktieägare eller fordringsägare lidit genom att brott har begåtts mot bolagslagen, bokföringslagstiftningen eller bolagsordningen.

En aktieägare som med uppsåt eller genom grov vårdslöshet har vållat bolaget, annan aktieägare eller en tredje man skada, kan också hållas personligt ansvarig.

Sätta upp en filial (filiaal)

En filial är en del av ett utländskt bolag med egen förvaltning i Estland. Ett utländskt bolag kan sätta upp en filial i Estland. En filial styrs av en eller flera verkställande direktörer (filiaali juhataja), som utses av det utländska bolaget. Direktören/direktörerna styr och ansvarar för filialens verksamhet och tecknar även firman. Dessutom ansvarar direktören/direktörerna för att organisera filialens bokföring.

Minst en av direktörerna måste vara bosatt i Estland, EES eller Schweiz. En filial ska registreras i det estniska bolagsregistret.

Kan det utländska bolaget eller en direktör vara personligt ansvarig för filialens verksamhet?

En filial är inte en separat juridisk person. Det utländska bolaget är ansvarigt för alla förpliktelser som hänför sig till filialens verksamhet. Direktörens personliga ansvar

följer bestämmelserna om personligt ansvar för ledamöter i en verkställande styrelse i ett estniskt aktiebolag.

Köpa ett estniskt bolag

Om du vill köpa ett bolag i Estland kan du antingen köpa bolagets aktier eller bolagets verksamhet. Om bolaget är ett handelsbolag (täisühing), kommanditbolag (usaldusühing) eller en filial (filiaal) är det bara ett köp av verksamheten som står till buds. I denna guide kommer vi dock att fokusera på köp av ett bolags aktier.

Hur övergår aktier till ny ägare?

Aktier i bolag med bolagsformen aktsiaselts är registrerade hos Estniska värdepappersregistret. Aktier i bolag med bolagsformen osühing kan vara registrerade i värdepappersregistret. Registrerade aktier överförs till ny ägare genom en värdepapperstransaktion som kan utföras på alla bankkontor i Estland.

En värdepapperstransaktion sker genom att aktier debiteras ett värdepapperskonto (säljarens) och krediteras ett annat (köparens). Transaktionen träder ikraft när den har ingetts till värdepappersregistret.

Icke-registrerade aktier kan endast byta ägare genom ett notariserat köpeavtal. En notarius publicus legaliserar försäljningen och meddelar bolagsregistret om förändringen inom två dagar från transaktionen. Efter att transaktionen har registrerats i aktieboken kan den nye ägaren utnyttja sina rättigheter.

Finns det några restriktioner vid aktieöverlåtelser?

En aktieägare kan fritt överlåta sina aktier till en annan ägare. I ett osühing har övriga aktieägare dock rätt att träda in i tredje mans ställe efter en aktieförsäljning till tredje man enligt lag. Även i ett aktsiaselts kan det finnas olika former av hembud- eller förköpsbestämmelser i bolagets bolagsordning.

Rätten att fritt överlåta aktier kan också begränsas i aktieägaravtal mellan aktieägarna men sådana avtal är bindande endast mellan avtalsparterna. Ett aktieköp som strider mot bestämmelserna i ett aktieägaravtal kan inte hindra den nye ägaren från att utöva sina rättigheter i bolaget.

Kan en insider fritt sälja och köpa aktier i ett aktiebolag?

Enligt den estniska lagen om värdepappersmarknaden är en insider en person som i egenskap av sin befattning som styrelseledamot av den verkställande eller kontrollerande styrelsen i bolaget eller aktieägare i bolaget eller genom sitt arbete får tillgång till icke offentliggjord information, s.k. insiderinformation. Generellt sett gäller

regelverket sådana aktier och andra värdepapper som handlas på organiserade marknadsplatser (börser).

Värdepappersmarknadslagen förbjuder direkt eller indirekt missbruk (t.ex. via en bulvan) av insiderinformation. En person som bryter mot regelverket kan dömas till böter eller fängelse och därutöver kan eventuella vinstmedel förverkas.

Starta verksamhet tillsammans med andra

Om du vill starta verksamhet tillsammans med andra i Estland kan ni bilda ett joint venture, ett aktiebolag, ett handelsbolag eller ett kommanditbolag. Verksamheten kan också drivas på bas av avtal genom att en agent, distributör eller franchisetagare utses. I avsnittet ovan beskrevs hur man startar ett aktiebolag.

Joint venture

Många bolag som saknar tillräckligt kapital, kompetens eller lokal kunskap för att slå sig in på en ny marknad föredrar att skapa ett joint venture eller någon annan form av strategisk allians. Ett joint venture har ingen egen juridisk betydelse utan kan organiseras som ett aktiebolag, ett handelsbolag eller genom ett samarbetsavtal. Vilken form som ska väljas beror på både kommersiella och skattemässiga faktorer. I ett joint venture måste parterna reglera alla dem emellan viktiga frågor i ett aktieägar- eller delägaravtal såsom initial och fortlöpande finansiering, ledningsstruktur, immaterialrätter (varumärken, patent osv.), vinstutdelning och hur samarbetet ska avslutas. Om ett joint venture sätts upp som ett bolag ska även bolagslagens krav uppfyllas.

Driva verksamhet i ett handelsbolag

Om två eller flera personer bestämmer sig för att driva verksamhet tillsammans har de överenskommit om att bilda ett handelsbolag. Det finns två typer av handelsbolag; handelsbolag och kommanditbolag. Dessa båda bolag är juridiska personer och skillnaden mellan dem är att i ett kommanditbolag kan en eller flera personer ha förbehållit sig att inte svara för bolagets förpliktelser med mer än vad han eller hon har satt in eller åtagit sig att sätta in i bolaget. Minst en delägare måste vara obegränsat ansvarig; komplementär.

Delägarna kan vara utländska medborgare och behöver inte ha sin hemvist i Estland eller inom EES. Det finns ingen skyldighet att utse en verkställande direktör eller liknande i bolaget.

Varje delägare i ett handelsbolag kan teckna bolagets firma om inte bolagsordningen stadgar annorlunda. Vad gäller kommanditbolag kan en kommanditdelägare vara firmatecknare endast om bolagsordningen så tillåter.

Utse en agent

I Estland finns två huvudtyper av agenter: handelsagenter som agerar under ett agentavtal (agendileping) och kommissionärer som agerar under ett kommissionsavtal (komisjonileping).

En handelsagent åtar sig att självständigt och varaktigt förhandla om och/eller ingå avtal i huvudmannens namn. Huvudmannen ersätter agenten med provision.

En kommissionär åtar sig att ingå avtal och köpa eller sälja på uppdrag av en huvudman men i sitt eget namn. Huvudmannen betalar en kommission till kommissionären för utfört uppdrag.

Är en handelsagent egenföretagare eller anställd?

Om en handelsagent är en privatperson anses han eller hon vara egenföretagare och inte anställd hos huvudmannen.

Hur kan ett handelsagentavtal sägas upp?

Först och främst måste man förse den andra parten med ett skriftligt meddelande om uppsägning. Om avtalet saknar bestämd avtalstid är uppsägningstiden minst en månad, ibland längre. Agenten kan i vissa fall ha rätt till ett skäligt avgångsvederlag.

Utse en återförsäljare eller en franchisetagare

Den huvudsakliga skillnaden mellan en agent och en återförsäljare är att en återförsäljare ingår avtal för egen del och i eget namn. Allmänna köprättsliga regler gäller för återförsäljare och dennes huvudman och parterna bör överenskomma om allmänna villkor för sin relation.

En franchisetagare är någon som erhållit rättigheter av en franchisegivare att använda vissa immateriella rättigheter, vanligtvis varumärken och know-how, i utbyte mot direkta eller indirekta avgifter. Till skillnad från många andra länder har Estland särskild lagstiftning för franchiseavtal.

INTERNET:

Estniska bolagsregistret (Estonian Commercial Registry)

http://www.eer.ee/index_eng.phtml

Estniska Finansinspektionen (Estonian Financial Supervision Authority)

<http://www.fi.ee?lang=en&PHPSESSID=9005c3a9cd83271582587a0df8fcbdfc>

Estniska registret över företagens verksamhet (Register of Economic Activities)

<http://mtr.mkm.ee/default.aspx?s=avaleht>

ANSTÄLLA PERSONAL

Villkoren i anställningsavtal ska följa tillämpliga lagar, ev. kollektivavtal och individuellt förhandlade överenskommelser. Anställningsavtal regleras av viss tvingande lagstiftning. Bl.a. finns bestämmelser till skydd för den anställde som rör arbetstid, semester, uppsägningar och tvistlösning. Kollektivavtal finns bara inom några få branscher och fackföreningarna är svaga.

Generellt

Hur hanteras personal med ledande befattningar?

I Estland kan en chef/VD vara antingen anställd eller ledamot av den verkställande styrelsen. En ledamot av den verkställande styrelsen omfattas inte av anställningslagstiftningen i Estland. Därför kan heller inte ett anställningsavtal tecknas med denne. Istället ska bolaget teckna ett s.k. serviceavtal med styrelseledamoten. Avtalet ska innehålla bestämmelser om avtalstid, uppsägning, lön, semester, semesterlön m.m. Rättigheter och skyldigheter för chefer som inte är ledamöter av den verkställande styrelsen följer samma regler som för övriga anställda.

Hur påverkar kollektivavtal arbetsrätten?

I Estland finns det fackföreningar inom ett fåtal branscher såsom hälso- och sjukvård, transport och utbildning. Detta kan ses som en reaktion mot arvet från Sovjettiden då alla anställda var tvungna att vara fackligt anslutna. Sedan landet åter har blivit självständigt är det få ester som vill tillhöra en fackförening. Trots detta förväntas fackföreningarna att över tiden få en starkare ställning på den estniska arbetsmarknaden. Idag kan man generellt säga att arbetsmarknaden är utan påverkan av kollektivavtal, med undantag för de branscher som nämnts ovan.

Kan utlänningar ta anställning i Estland?

Alla medborgare i EES kan arbeta i Estland utan särskilt arbetstillstånd i upp till tre månader. För anställningar längre än tre månader krävs ett uppehållstillstånd som

fås mer eller mindre per automatik efter att man fyllt i en ansökan och meddelat berörda myndigheter att man har en anställning i Estland. För personer som är medborgare i andra länder krävs arbetstillstånd för att kunna ta anställning i Estland.

Anställningsskydd

Många delar av Anställningsavtalslagen är tvingande till den anställdes fördel. De viktigaste bestämmelserna i lagen är följande:

- Ett anställningsavtal anses normalt gälla för fast anställning. Det finns vissa begränsade möjligheter att teckna visstidsavtal.
- Lagen är inte flexibel när det gäller att ge nya eller andra arbetsuppgifter till de anställda. Normalt sett kräver sådana åtgärder tillägg i anställningsavtalet och även den anställdes medgivande.
- Det finns ingen "sist in - först ut"-princip i estnisk lagstiftning när det gäller uppsägningar på grund av arbetsbrist. Arbetsgivaren har rätt att själv ställa upp objektiva kriterier på vilka grunder man utvärderar de anställda och säger upp dem som inte matchar kraven. Gravida och anställda med små barn är skyddade från uppsägningar på grund av arbetsbrist.
- Uppsägningar måste vara skriftliga och innehålla viss formell information.
- Uppsägningstid för uppsägning från den anställdes sida är minst en månad. Uppsägningstid för uppsägning från arbetsgivarens sida är minst två månader, beroende på anställningstid. Längsta uppsägningstid är fyra månader.
- I fall av uppsägningar på grund av arbetsbrist, likvidation eller konkurs har de uppsagda rätt till avgångsvederlag på en till fyra månadslöner, beroende på anställningstid i bolaget.

Arbetsmiljön

Arbetsgivaren har en skyldighet att tillse att arbetsmiljön för de anställda är säker. Det finns även bestämmelser om att ett s.k. arbetsmiljöråd ska finnas hos företag

med fler än 50 anställda. Arbetsskyddslagstiftningen är inte fullt utvecklad än i Estland men Socialministeriet arbetar för närvarande med att ta fram ny moderniserad lagstiftning.

Arbetstid

Normal arbetstid är 40 timmar per vecka. Bestämmelser om övertid och övertidsersättning finns.

Lön

I Estland har man lagstiftade minimilöner. För år 2008 är minimilönen bestämd till 4 350 EEK (=280 EUR) per månad eller 27 EEK (=1,7 EUR) per timme. Medellönen är dock 10 322 EEK (=688 EUR).

Sjukpenning

Det är inte tillåtet att betala extra ersättning till anställda som är sjukskrivna. Estniska försäkringskassan betalar sjukpenning bestående av 80 % av lönen med en karensdag för varje sjukdomsperiod. Sjukpenning kan utbetalas i maximalt 182 dagar i rad.

Lika villkor i arbetslivet

Arbetsgivare är skyldiga att följa diskrimineringslagstiftning varvid det är förbjudet för dem att diskriminera på grund av kön, nationalitet, etnisk tillhörighet, modersmål, religion, osv. i anställningsprocessen. Bestämmelser finns även om rätt till lika lön för män och kvinnor.

Har de anställda rätt till styrelsrepresentation?

Det finns inga bestämmelser som ger anställda rätt till styrelsrepresentation i Estland.

Semester

Minst antal semesterdagar och semesterlön regleras i lagstiftningen. En anställd har rätt till semesterledighet efter sex månaders anställning. Lagstadgad semester är fyra veckor. Semesterlönen är samma som lönen och ska utbetalas 2 dagar innan semestern. Om en anställning avslutas utan att all semester är förbrukad ska ersättning för kvarvarande semesterdagar utbetalas.

Rätt till tjänstledighet pga. studier

En anställd har rätt att ta tjänstledigt för studier upp till 37 dagar per år. Av dessa utgår vanlig lön under maximum 10 dagar och därefter minimilön under 20 dagar och slutligen ledighet utan lön under 7 dagar. För att komplettera grundutbildning finns ytterligare rätt till tjänstledighet.

Föräldraledighet

Anställda med barn har rätt till föräldraledighet och vissa förmåner. Föräldrapenningen är 100 % av lönen upp till 18 månader. Mammaledighet kan påbörjas 70 dagar innan den beräknade förlossningen. De första två månaderna av föräldraledigheten är reserverade för mamman. Pappan har rätt till 10 pappadagar i samband med förlossningen. Föräldrapenningen beräknas på minst 4 350 EEK (280 EUR) per månad för arbetande föräldrar och 3 600 EEK (240 EUR) för arbetslösa föräldrar. Föräldrapenningens tak är 25 209 EEK (1 681 EUR) per månad.

Efter att dessa förmåner är förbrukade har föräldrar rätt till föräldraledighet utan föräldrapenning till dess att barnet har fyllt 3 år.

Pensioner

Anställda erhåller sin framtida pension från det statliga pensionssystemet. Systemet består av tre pelare där pelare 1 är obligatorisk för alla, pelare 2 är obligatorisk för dem som är födda år 1983 och därefter. Den första och andra pelaren finansieras av staten och arbetsgivaren via de sociala avgifterna. Pelare 3 är frivillig och självfinansierad.

INTERNET:

Estniska arbetsmarknadsstyrelsen (Estonian Labour Market Board)

<http://www.tta.ee/index.php?t=2>

Konfederationen av estniska arbetsgivare (Estonian Employer's Confederation)

<http://www.ettk.ee/en/>

Socialministeriet (The Ministry of Social Affairs)

<http://www.sm.ee/eng/pages/index.html>

Estniska försäkringskassan (The Estonian Health Insurance Fund)

<http://www.haigekassa.ee/eng/>

Socialministeriet, avdelningen för jämställdhet (Ministry of Social Affairs, Department of Gender Equality)

<http://gender.sm.ee/index.php?197973106>

FASTIGHETS RÄTT OCH MILJÖ RÄTT

Fast egendom kan antingen hyras eller ägas. Lagreglerna är till för att i vissa fall skydda hyresgästen eller köparen och återfinns bl.a. i den estniska avtalslagen.

Hyresrätt

Under ett hyresavtal kan en person ge en annan person nyttjanderätt till en fastighet varvid denne ska betala hyra för rätten. Ett hyresavtal behöver inte vara skriftligt om inte parterna så önskar. Avtalet kan vara löpande eller gälla för en viss period. Ett löpande hyresavtal kan sägas upp med tre månaders uppsägningstid. Uppsägningen måste vara skriftlig och följa viss formalia.

Köp av fastighet

Det är inte komplicerat att köpa fastighet i Estland, men förfarandet är mer formellt än i Sverige. Fastighetsregistret som förs vid tingsrätterna täcker all mark i hela Estland. Alla ägaruppgifter inklusive uppgifter om inteckningar, servitut, inskrivna hyresrätter m.m. framgår ur registret.

Ett köpeavtal måste vara både skriftligt och legaliserat av en notarius publicus. Efter köpet ska den nye ägaren införas som ägare i fastighetsregistret, vilket kan ta upp till en månad, beroende på var i landet fastigheten är belägen. Köpeavtalet är giltigt från tidpunkten av undertecknandet. Utöver köpeskillingen måste även notarieavgifter och statliga avgifter betalas. Parterna kan själva överenskomma om uppdelningen av avgifterna mellan dem.

Ett köpeavtal har flera obligatoriska delar däribland bestämmande av köpeskillingen och en förklaring om att fastigheten överlåtes på köparen. Andra viktiga delar är säljarens uppräknings av olika belastningar på fastigheten och köparens förklaring om att fastigheten är inspekterad.

Miljörätt

Miljörättslagstiftningen i Estland är fragmenterad och det finns ett behov av mer abstrakta regler. Utvecklingen går från att kontrollera särskilda miljöfaror till att skydda gömda miljörisker. Estland ser Sverige som ett föregångsland där allas rättigheter och skyldigheter är fastställda (due diligence standards).

De viktigaste bestämmelserna återfinns i lagen om miljötillsyn. Denna lag reglerar hur övervakningen av miljöfrågor ska gå till och vilka som ska utföra den.

När krävs licenser?

För följande aktiviteter som kan ha en inverkan på miljön krävs särskilda licenser:

- För användning av naturtillgångar (licens för avverkning av skog, licens för gruvdrift)
- För utsläpp (licens för luftutsläpp, licens för undvikande och undersökning av utsläpp)
- För särskild användning av vatten
- För användning av genetiskt förändrade organismer
- För byggande och nyttjande av kärnkraftverk.

Det är viktigt att notera att all affärsverksamhet som kan komma att påverka miljön kräver någon form av licens eller tillstånd. Till exempel, innan driften i en fabrik kan startas, måste man ha ett särskilt tillstånd från de lokala myndigheterna i enlighet med plan- och bygglagen. Den generella principen om "polluter pays" gäller också i Estland.

INTERNET:

Miljöministeriet (Ministry of the Environment)

http://www.envir.ee/index.aw/set_lang_id=2

Miljötillsynsmyndigheten (The Environmental Supervision Board – endast information på estniska)

<http://www.kki.ee/>

IMMATERIALRÄTT

Hur skyddar estnisk lag dina rättigheter?

Systemet för att skydda immateriella rättigheter (IP-rättigheter) i Estland följer såväl EU- som internationell standard. Firmanamn, varumärken, patent och design kan få skydd genom registrering. Estnisk rätt skyddar även upphovsrätt. Estland har undertecknat de flesta internationella konventionerna om immaterialrätt.

Vad händer om IP-rättigheter kränks?

De sanktioner som finns tillgängliga för det fall IP-rättigheter kränks är olika beroende på vilken typ av rättighet det är fråga om. I de flesta fall innebär en kränkning att såväl civilrättsligt som straffrättsligt ansvar kan utkrävas.

Estland har arbetat hårt med att få ett stopp på handeln med piratkopior efter kritiken vid påbörjandet av förhandlingarna om EU-medlemskap i mitten av 1990-talet. Sedan dess har flera nya lagar stiftats som följer EU:s krav. Praxis hos domstolar och andra myndigheter börjar närma sig västeuropeisk standard och utvecklingen går snabbt framåt.

Patent

Ett patent skyddar en teknisk uppfinning och ger rättighetshavaren ensamrätt till att utnyttja uppfinningen under en viss tid. Patent skyddas genom registrering.

Patenträttigheter tillhör uppfinnaren eller arvingar till denne. Patentmyndigheten meddelar patent efter ansökan. Ansökan ska innehålla en full beskrivning av uppfinningen inklusive ritningar m.m. Ett patent kan bara meddelas om uppfinningen är ny. Kraven för estniska patent är desamma som för andra EU-patent. Detta innebär bl.a. att nyhetskravet är absolut. Generellt sett kan patent meddelas för en uppfinning som är ny och kan användas industriellt. Det är viktigt för ett bolag att

skydda sina patenträttigheter i alla jurisdiktioner där man har planer på att vara verksam.

Ett patent gäller i maximalt 20 år från ansökningsdagen och ensamrätten gäller från registreringen.

Varumärken

Varumärken kan skyddas från konkurrerande användning genom registrering eller genom att varumärket är välkänt bland dess användare.

Ensamrätt till varumärke uppkommer antingen genom registrering hos Patentmyndigheten eller genom att ägaren kan visa att varumärket är välkänt bland dess kunder/användare, s.k. inarbetning. Det kan ta upp till ett år att registrera ett varumärke och utländska privatpersoner eller bolag måste ta hjälp av ett estniskt varumärkesombud vid ansökan.

En ansökan ska bl.a. innehålla en kombination av ord, bokstäver, siffror, bilder och/eller symboler samt en lista utvisande vilka klasser man söker skydd i. Patentmyndigheten kommer att undersöka huruvida en ansökan uppfyller de formella kraven. Efter att Patentmyndigheten publicerat varumärket kan invändningar göras mot registreringen inom två månader.

Ett varumärke är skyddat i tio år och skyddet kan sedan förlängas. En registrering kan upphävas om det är oanvänt i fem år och den som registrerat varumärket inte kan ange ett giltigt skäl till detta.

Upphovsrätt

Upphovsrätten skyddar litterära verk såsom romaner, tidningar och datorprogram samt konstnärliga verk såsom målningar, teckningar, fotografier, skulpturer, musik och arkitektkonst. Upphovsrätt är en icke-registrerbar rättighet.

Skydd för upphovsrätt uppkommer utan några formaliteter. Ett verk kan vara skyddat enligt upphovsrättsreglerna så fort det är skapat om det uppfyller vissa kriterier. Upphovsmannen kan överlåta de ekonomiska rättigheterna till sitt verk, men inte de s.k. moraliska

rättigheterna. Upphovsrätt gäller under upphovsmannens livstid och i 70 år därefter. I fall av närstående rättigheter såsom rättigheter som tillkommer artister, ljud/musikproducenter m.m. så gäller skyddet i 50 år från den dagen verket skapades.

Industridesign/mönsterrätt

Skydd kan erhållas för produkter baserat på deras mönster eller estetiska aspekter. En design, eller ett mönster som det också kallas, är en produkts utseende som bestäms av själva produkten eller dess utsmyckning såsom linjer, konturer, färger, form, ytstruktur eller material. Efter registrering uppnås visst skydd.

Vissa mönster kan uppnå skydd utan registrering, s.k. oregistrerad gemenskapsformgivning, som gäller inom EU. Ett oregistrerat mönster har dock bara skydd mot medveten kopiering under totalt endast tre år från offentliggörandet.

Ett mönster kan skyddas om det är nytt och särpräglat. Patentmyndigheten granskar om en ansökan uppfyller de formella kraven. Om en ansökan accepteras kan invändningar göras inom två månader från publiceringen. En registrering gäller i fem år från ansökningsdagen och kan förnyas så att skydd kan erhållas i totalt 25 år.

INTERNET:

Estniska Patentmyndigheten (Estonian Patent Office)

http://www.epa.ee/default.asp?site_id=2

Kulturministeriets hemsida för IP-rätt i Estland (endast på estniska) (The Estonian Ministry of Culture's website about Intellectual Property rights in Estonia)

www.autor.ee

Databas för estniska IP-rättsliga domar i engelsk översättning (Database of Estonian IPR court cases translated into English):

http://www.kul.ee/kohtulahendid/index_eng.php?

AFFÄRSKLIMATET

När du driver affärsverksamhet i Estland måste du följa lokala lagar såsom den estniska avtalslagen (Võlaõigusseadus), konkurrenslagen (Konkurentsiseadus) och lagar om skydd för personliga uppgifter såsom personuppgiftslagen (Isikuandmete kaitse seadus) och databaslagen (Andmekogude seadus). Detta avsnitt tar upp några av de grundläggande principerna i dessa lagar.

Exportrådet gör varje år en undersökning bland svenska företagare som får svara på frågor kring det estniska affärsklimatet. Den undersökningen rekommenderar vi att ni läser och den finns att ladda ned kostnadsfritt här:

INTERNET:

Exportrådet (Swedish Trade Council)
http://www.swedishtrade.se/estland/DocFile/73703_rapportBCS2005Estland.pdf.

Avtalsrättsliga principer

Den grundläggande strukturen i estnisk civilrätt följer den tyska civilkoden Bürgerliches Gesetzbuch, BGB. Regler om avtal återfinns både i den generella civilrättsliga lagen, (Tsiivilseadustiku üldosa seadus), och i avtalslagen (Võlaõigusseadus).

Många avtal kan vara muntliga, men skriftliga avtal är mer tillförlitliga. T.ex. har domstolarna i Estland en formalistisk hållning som inte ger mycket utrymme för muntliga avtal. Ett avtal kan i de flesta fall vara skrivet på det språk parterna överenskommit om.

Vilken form ska ett avtal ha?

Avtal kan ingås i vilken form som helst, om inte lagstiftningen ställer upp särskilda formkrav. Vissa avtalstyper

måste t.ex. vara skriftliga för att vara giltiga såsom ett gåvoavtal. Andra avtalstyper kräver att de ska vara notariserade för att vara giltiga, t.ex. fastighetsköp, köp av aktier i bolag som inte har registrerade aktier m.m.

Avtal som kräver notarisering kan antingen vara sådana där notarius publicus endast kontrollerar identiteten av parterna till avtalet eller sådana där notarius publicus även verifierar innehållet i avtalet. I dessa fall är det t.o.m. så att det är notarius publicus som skriver avtalet.

I de fall lagstiftningen har ställt krav på notariserat avtal anses avtalet ingånget i och med notariseringen. I det fallet att avtalet inte uppfyller ett visst formkrav, exempelvis skriftlighet eller krav på notarisering, anses avtalet ogiltigt.

När anses ett avtal vara ogiltigt?

Enligt estnisk rätt är ett avtal ogiltigt och binder ingendera parten om det strider mot tro och heder. Samma sak gäller för avtal som strider mot lag om det av lagen framgår att sådant förfarande leder till ogiltighet. Det viktigast exemplet på detta är avtal som inte uppfyller lagstadgade formkrav. Ett avtal kan även vara ogiltigt om en av avtalsparterna har varit utsatt för tvång eller svek.

Om ett avtal är ogiltigt men ändå helt eller delvis har fullgjorts ska avtalet återgå, dvs. båda parter ska återge det man har utgivit till andra parten eller kompensera för utebliven återgång.

Hur tolkas avtal i Estland?

Vid avtalstolkning ska man försöka se till vad som har varit parternas avsikt med avtalet. Om t.ex. ett visst ord enligt parterna ska ha en annan betydelse än den allmänna betydelsen, ska parternas tolkning ha företräde. Om ett avtal inte reglerar en viss sak, kan man tolka in lagstadgade bestämmelser som utfyllnad av avtalet. I avtalslagen stadgas de olika tillåtna tolkningsprinciperna.

Vad händer om ett avtal är oförenligt med lag?

Avtalsbestämmelser som är oförenliga med tvingande lagstiftning anses vara ogiltiga. Det behöver inte betyda

att hela avtalet är ogiltigt men detta kan bli följden om de ogiltiga delarna samtidigt är de väsentliga delarna av avtalet.

Försäljning av varor och tjänster

Försäljning av varor och tjänster regleras i den estniska avtalslagen. Parterna kan avtala om villkoren för försäljningen och för det fall något har utelämnats verkar lagen kompletterande.

Säljarens huvudsakliga förpliktelse är att överlämna varan till köparen. Andra förpliktelser består i att överlämna handlingar som hör till varan samt att dela kostnaderna mellan parterna. Köparens huvudsakliga förpliktelser består av att motta varan samt betala för den.

För det fall endera parten skulle bryta mot avtalet presenterar lagen en uttömmande lista av påföljder. T.ex. har en part rätt att kräva fullgörelse eller kompensation för det fall den andra parten inte uppfyller sina förpliktelser. En annan viktig princip är att varan ska vara fri från både faktiska och rättsliga fel.

När det gäller försäljning av tjänster listar lagen en mängd olika avtal som kan användas såsom tjänsteavtal, mäklaravtal, agentavtal, kommissionärsavtal, transportavtal m.fl.

Försäljning till konsumenter

Ett flertal lagar måste tas i beaktande om din verksamhet riktar sig till konsumenter. Ett stort antal av lagarna är till för att skydda konsumenterna.

Den som säljer varor eller tjänster till konsumenter bör ha i åtanke att beviskraven vid en eventuell tvist i domstolen är lägre satta för konsumenter. En konsument har rätt att bli skyddad från varor och tjänster som kan äventyra konsumentens liv, hälsa och egendom eller miljön. En konsument kan kräva skadestånd för materiella och ideella skador som åsamkats av en vara eller tjänst.

Två ledord inom konsumentlagstiftningen är säkerhet och kunskap. T.ex. måste all information såsom instruktioner och handböcker som hör till varor eller tjänster finnas tillgängliga på estniska.

Den estniska konsumentskyddsmyndigheten har till uppgift att skydda konsumenters rättigheter och företräda konsumenters intressen i enlighet med bl.a. FN:s och EU:s rekommendationer. Myndigheten erbjuder även ett billigt alternativ till domstolsförfarande och beslut från konsumentskyddsmyndigheten fungerar som riktlinjer för företagen. Myndigheten övervakar att företagen följer lagstiftningen och förser såväl företagen som konsumenterna med råd och föreskrifter.

INTERNET:

Ekonomi- och kommunikationsministeriet (Ministry of Economic Affairs and Communications)
<http://www.mkm.ee/index.php?keel=en>

Estniska konsumentskyddsmyndigheten (Estonian Consumer Protection Board)
<http://www.tka.riik.ee/?lang=en>

Exportrådet (Swedish Trade Council)
<http://www.swedishtrade.se/estland>

Marknadsföring

Marknadsföring får inte vara missvisande eller strida mot tro och heder. Det är förbjudet att utnyttja barns godtrogenhet och brist på erfarenhet i marknadsföring. För reklam och marknadsföring för alkohol, läkemedel, spel och dobbel, tobak och liknande finns särskilda striktare regler.

Generellt gäller att all marknadsföring till konsumenter måste vara på estniska.

Lokala myndigheter har rätt att ta ut reklamskatt för utomhusreklam, t.ex. på affischtavlor.

INTERNET:

Estniska Handels- och Industrikammaren (Estonian Chamber of Commerce and Industry)
<http://www.koda.ee/?lang=en>

Produktansvar

Produktansvarslagen stadgar att en tillverkare, importör eller distributör ansvarar för skador som en konsument lidit på grund av en säkerhetsbrist i en vara. Bestämmelserna härrör från produktansvarsdirektivet från EU och är tvingande.

En konsument har rätt till skadestånd för både person- och sakskador om denne lider skada till följd av en säkerhetsbrist i en vara. Ersättning kan dock inte erhållas för kostnaden för själva varan. Tillverkaren, importören eller distributören kan undkomma skadestånd om: säkerhetsbristen inte fanns när varan såldes, det vetenskapliga och tekniska vetandet vid den tidpunkt varan såldes inte skulle kunna ha upptäckt säkerhetsbristen, eller säkerhetsbristen beror på att produkter måste stämma överens med någon tvingande bestämmelse som meddelats av en myndighet.

Konkurrens

I samband med att Estland tecknade anslutningsavtalet med Europeiska Unionen åtog sig landet att tillnärma sina nationella lagar till EU:s lagstiftning. Konkurrensrätten är ett av de områden där utvecklingen har gått väldigt snabbt.

Den estniska konkurrenslagen innehåller två förbud: förbud mot konkurrensbegränsande avtal och förbud mot missbruk av en dominerande ställning. Det finns även bestämmelser om att anmäla koncentrationer (sammangående mellan eller uppköp av företag) till konkurrensmyndigheten. Rättspraxis från EG-domstolen ska beaktas vid tolkning av den estniska konkurrenslagen.

Lagen ger möjligheter att ansöka om undantag för avtal som förvisso är konkurrensbegränsande men som ändå ger positiva effekter för ekonomin eller för konsumenter.

Konkurrensmyndigheten utövar tillsyn över efterlevnaden av konkurrenslagstiftningen och fattar beslut om undantag från regelverket. Myndigheten har rätt att begära information från både företag och privatpersoner såväl som från andra myndigheter för att kunna fullfölja sina uppgifter.

INTERNET:

Estniska konkurrensmyndigheten (Estonian Competition Board)
<http://www.konkurentsiamet.ee/?lang=en>

Personuppgifter

Skyddet för personuppgifter i Estland bygger på EG-rätt och liknar därför regleringen i de övriga EU-länderna. Bestämmelserna är tvingande och har till syfte att skydda den personliga integriteten.

Vad är personuppgifter?

Personuppgifter är information som hänför sig till en viss person eller möjliggör identifiering av personen genom hänvisning till dennes hälsa (fysisk eller psykisk) eller ekonomiska, kulturella och sociala egenskaper eller förhållanden. Känsliga personuppgifter är bl.a. information avseende någons familjeförhållanden eller hälsa.

Vad är behandling av personuppgifter?

Behandling av personuppgifter är varje typ av åtgärd som utförs med personuppgifter såsom att insamla, registrera, organisera, lagra, ändra, ge tillgång till, använda, sända, samköra, blockera, radera eller förstöra personuppgifter.

Hur ska man behandla personuppgifter?

Alla som behandlar personuppgifter måste följa regelverket. All behandling måste vara i enlighet med bestämmelserna och behandling får endast ske för ett visst begränsat syfte.

Hur kan personuppgifter behandlas på ett lagligt sätt?

Huvudregeln är att personuppgifter endast kan behandlas om personen ifråga har gett sitt medgivande till detta. Därutöver kan Personuppgiftstillsynsmyndigheten ge tillstånd till behandling av personuppgifter. Datainspektionen utövar tillsyn över efterlevnaden av lagstiftningen.

INTERNET:

Datainspektionen (Estonian Data Protection Inspectorate)
<http://www.dp.gov.ee/index.php?id=14>

VINSTER OCH SKATTER

Estlands skattesystem är unikt med en platt skatt på 21 %.

Beskattning av aktiebolag

Den estniska bolagsskatten är unik i världen. Bolagsskatt tas endast ut på utdelade vinstmedel och inte på bolagets vinst. Skattesubjektet, alltså den som är föremål för uttagandet av skatten, är bolaget och inte bolagets ägare. Från den 1 januari 2008 är skattesatsen 21 %.

Skatt ska erläggas på tjänsteförmåner, gåvor och representation.

Sociala avgifter ska erläggas på löner och annan ersättning till anställda.

Vilka kostnader är avdragsgilla?

Alla kostnader inklusive royalties och räntor som uppkommer i bolagets verksamhet är avdragsgilla. Räntelag/royaltydirektivet tillämpas i Estland.

Kan förluster skjutas framåt?

Förluster kan skjutas framåt och utnyttjas mot vinster under det följande räkenskapsåret i upp till sju år.

Finns det några särskilda regler som styr koncernbidrag?

Ja, sedan januari 2007 finns en förordning utfärdad av estniska Finansministeriet avseende koncernbidrag.

Under vilka förhållanden är vinstutdelningar undantagna från beskattning?

Vinstutdelning kan vara undantagen från beskattning om inkomstskatt redan har erlagts på den utdelade vinsten eller om källskatt har innehållits i annat land på utdelningen. Vinstutdelning är vidare undantagen från beskattning om ett annat aktiebolag har erlagt inkomstskatt i Estland eller i annan stat, om den som mottagit utdelningen innehar 20 % eller mer av aktierna i bolaget.

Ett estniskt bolag som har ett fast driftställe i utlandet är inte skattskyldigt i Estland för inkomster från det

fasta driftstället, under förutsättning att inkomstskatt har erlagts på de ifrågavarande inkomsterna i det land där det fasta driftstället är beläget.

Moder-/dotterbolagsdirektivet tillämpas inte fullt ut i Estland.

Finns det några regler avseende internprissättning?

Om prissättningen i en transaktion mellan ett estniskt och ett utländskt bolag, mellan vilka det föreligger någon form av intressegemenskap, skiljer sig åt från hur prissättningen skulle ha sett ut mellan två oberoende bolag, kan skattemyndigheten anse att transaktionen ska ha skett enligt de prisvillkor som skulle ha tillämpats mellan två oberoende bolag.

Sedan den 1 januari 2007, har det estniska Finansministeriet antagit en förordning avseende internprissättning. Förordningen reglerar transaktioner mellan bolag, estniska eller utländska, som är närstående. Huvudregeln är att transaktioner mellan närstående bolag skall ske till marknadsmässiga villkor. Enligt förordningen skall OECD:s regelverk "Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations" tillämpas i Estland.

En genomgående princip är att om en transaktion har ägt rum enbart i syfte att undvika skatt, kommer den att beskattas.

Beskattning av utländska bolag

Även om estnisk lag inte innehåller några särskilda bokföringsregler eller liknande för utländska bolag, ska utländska bolag i vissa fall hålla sin bokföring på sådant vis att det inom en rimlig tid är möjligt att få en överblick över transaktioner gjorda i Estland.

Kan ett utländskt bolag bli skattskyldigt i Estland?

Utländska bolag kan bli skattskyldiga i Estland i begränsad utsträckning, och bara om det utländska bolaget kan anses ha ett s.k. fast driftsställe i Estland. I så fall beskattas de intäkter som härstammar från Estland. Ett utländskt bolag anses ha ett fast driftsställe i Estland om det har

stadigvarande ekonomisk verksamhet som helt eller delvis drivs i Estland eller om det har en registrerad filial i Estland.

Mervärdesskatt

Mervärdesskatt (VAT) påförs all försäljning av varor och tjänster om det inte uttryckligen undantagits i lag. Den allmänna skattesatsen för mervärdesskatt är 18 %.

Huvudprincipen för uppbärande av mervärdesskatt innebär att ett bolag som säljer varor och tjänster ska vara registrerat som mervärdesskatteskyldigt och betala in skillnaden mellan den mervärdesskatt som tas ut på den egna försäljningen och den mervärdesskatt som bolaget betalar för sina egna inköp.

Det sjätte mervärdesskattedirektivet tillämpas i Estland.

Vem är skyldig att erlagga mervärdesskatt?

Huvudregeln är att en mervärdesskatteskyldig person är en privatperson eller ett bolag som säljer eller har för avsikt att sälja varor och tjänster och där intäkterna kommer att betraktas som intäkter i affärsverksamhet.

Arbetsgivaravgifter m.m.

Arbetsgivare i Estland betalar sociala avgifter (arbetsgivaravgifter) som består av två delar. Den egentliga arbetsgivaravgiften som uppgår till 33 % på lönen och därtill 0,3 % på lönen i avgift till den obligatoriska arbetslöshetsförsäkringen. De anställda betalar 0,6 % av sin bruttolön till arbetslöshetsförsäkringen.

Bokföringsprinciper och bokföringsstandarder

Estniska bokföringslagen är framtagen i överensstämmelse med International Accounting Standards (IAS). Utöver själva lagtexten finns det ett antal förordningar utfärdade av den estniska bokföringskommittéen (Estonian Accounting Committee) som tolkar lagen. Alla bolag måste inge sin årsredovisning till myndigheterna. Större aktiebolag måste inge sin reviderade årsredovisning inom sex månader från räkenskapsårets slut.

De estniska riktlinjerna för revision (Estonian Auditing Guidelines) är framtagna mot bakgrund av allmänt accepterade bokföringsstandarder och baseras på International Federation of Accountants' (IFAC), International Standards on Auditing's (ISA) samt American Institute of Certified Public Accountants' (AICPA) standarder.

Alla de stora internationella revisionsfirmorna finns etablerade i Estland.

Andra skatter

Ingen arvs- eller gåvoskatt uttas i Estland. Fastighetsskatten varierar mellan 0,1% – 2,5% av taxeringsvärdet som fastställs varje år.

INTERNET:

Estniska revisorssamfundet (The Estonian Auditing Board)

<http://www.audiiorkogu.ee/eng?sd=98ea555b1f66bdb229641e85542ec79a>

Skatte- och Tullmyndigheten (Estonian Tax and Customs Board)

<http://www.emta.ee/?lang=en>

OBESTÅND

Ett aktiebolag kan gå i konkurs eller träda i likvidation. Dessa utgör de enda möjligheterna för ett aktiebolag att avslutas. Tillvägagångssättet för konkurs och likvidation är i princip detsamma för alla bolagsformer. När en konkurs eller likvidation är avslutad har bolaget upphört att existera. För att undvika konkurs kan ett bolag vilja träffa avtal med sina fordringsägare.

Likvidation

Ett bolag kan träda i likvidation efter ett beslut av ägarerna eller i vissa fall efter ett domstolsbeslut. En likvidator kommer att utses för bolaget och likvidatorns uppgift kommer att vara att omvandla bolagets tillgångar till kontanta medel, att betala alla utestående fordringar och dela ut kvarvarande belopp till ägarerna. Därefter kommer bolaget att upplösas.

Konkurs

Hur kan ett bolag försättas i konkurs?

Insolvens hör samman med konkurs. Men insolvens leder inte alltid till konkurs. Enligt estnisk rätt är en gäldenär insolvent om denne inte kan tillgodose sina borgenärs krav på grund av sin ekonomiska situation och denna oförmåga inte är tillfällig.

Domstolen kan försätta ett bolag i konkurs efter att en ansökan härom har ingivits av bolaget eller dess borgenärer. Ett konkursbeslut fattas om domstolen finner att bolaget är insolvent och att detta tillstånd inte är tillfälligt. Konkursförfarandet inleds med att en tillfällig konkursförvaltare utses. När denne fastställt att bolagets ekonomiska situation inte är tillfällig offentliggörs konkursen och en konkursförvaltare utses.

Vem ansvarar för bolaget efter att det har försatts i konkurs?

Konkursförvaltaren är bolagets företrädare efter ett konkursbeslut. Konkursförvaltaren kan ingå avtal och företräda bolaget inför domstol i tvister. Bolagets tillgångar kommer att användas för att så långt det går betala utestående fordringar och konkurskostnader.

Vilka skyldigheter åvilar styrelseledamöter m.fl. efter en konkurs?

De som har suttit i bolagets styrelser och de anställda har en skyldighet att informera konkursförvaltaren och domstolen under konkursförfarandet om bolagets tillgångar och skulder och ge annan information som krävs för att kunna fastställa en balansräkning per konkursdagen.

Hur avslutas konkursen?

Konkursförvaltaren tar fram en slutgiltig rapport som först offentliggörs och därefter överlämnas för godkännande till domstol. Efter domstolens beslut kan de eventuella kvarvarande medlen delas ut till fordringsägarna och därefter kommer bolaget att upplösas.

Företagsrekonstruktion genom kompromissavtal

Efter att ett bolag försatts i konkurs kan fordringsägarna komma överens om att skriva ner sina fordringar eller ge ytterligare betalningsansånd. Ett sådant avtal kallas ett kompromissavtal och kan föreslås av konkursförvaltaren. Domstol måste besluta om kompromissavtalet kan godkännas varvid det krävs att minst hälften av fordringsägarna, representerande minst två tredjedelar av fordringarna, accepterar förslaget. Efter ett domstolsbeslut om godkännande av kompromissavtalet kommer konkursen att hävas och bolagsstyrelserna återinsätts varvid bolaget kan återuppta sin verksamhet.

TVISTELÖSNING

En tvist kan antingen avgöras i domstol eller genom skiljeförfarande. Skiljeklausuler är vanligt förekommande i avtal mellan företag.

Finns det några erkända skiljedomsinstitut i Estland?

Skiljedomstolen vid Estniska Handels- och Industrikammaren är en permanent skiljedomstol i Estland som handhar avtalstvister eller andra tvister uppkomna ur civilrättsliga relationer inklusive utrikeshandel.

Skiljeförfarande eller tvist i allmän domstol?

Om parterna inte har avtalat om att en tvist ska slitas i ett skiljedomsförfarande kommer tvisten att prövas i allmän domstol. Estland har ett domstolssystem med tre instanser, liknande det som finns i Sverige. Tingsrätter (Maakohus) hanterar tvister i första instans. Överklagande av domar och beslut från tingsrätter handläggs av hovrätten (Ringkonna kohus). För att Högsta Domstolen (Riigikohus) ska ta upp ett mål till handläggning krävs prövningstillstånd.

En av de stora skillnaderna mellan skiljeförfarande och domstolsförfarande är att i domstol är förhandlingarna och domarna offentliga medan ett skiljeförfarande och en skiljedom är hemliga. Dessutom ger ett skiljeförfarande snabbare en slutgiltig dom eftersom det inte går att överklaga en skiljedom. Ett skiljeförfarande kan dock vara dyrare än domstolsförfarande eftersom parterna även måste betala ersättning till skiljedomarna.

INTERNET:

Skiljedomstolen vid Estniska Handels- och Industrikammaren (Court of Arbitration of the Estonian Chamber of Commerce and Industry)
www.koda.ee/?id=1364

Estniska justitieministeriet (The Estonian Ministry of Justice)
http://www.just.ee/?set_lang_id=2D

FÖR YTTRELLIGARE INFORMATION

Vi hoppas att den information du har kunnat tillgoda-göra dig genom den här guiden har varit till nytta och kunnat ge dig en överblick över hur du kan starta verksamhet i Estland, vilka möjligheter som finns för företag och vilka grundläggande rättigheter och skyldigheter företag har att beakta i Estland. Skulle du behöva ytterligare information inom något av dessa områden eller har du andra frågor, tveka inte att ta kontakt med oss.

MAQS Law Firm, Tallinn

Kontaktperson: Karolina Ullman

Roosikrantsi 11

EE-10119 Tallinn, Estland

Tel: +372 66 76 440

Fax: +372 66 76 450

E-mail: karolina.ullman@ee.maqs.com

Exportrådet, Tallinn

Kontaktperson: Janar Sutt

Narva mnt 5

EE-10117 Tallinn, Estland

Tel: +372 66 51 800

Fax: +46 665 1807

E-mail: janar.sutt@swedishtrade.se

MAQS Law Firm i Sverige

MAQS Law Firm, Stockholm

Kontaktperson: Mango Kask

Norrmalmstorg 1, Box 7009

SE-103 86 Stockholm

Tel: +46 8 407 09 00

Fax: +46 8 407 09 10

MAQS Law Firm, Göteborg

Kontaktperson: Mats Berter

Västra Hamngatan 24, Box 11918

SE-411 17 Göteborg

Tel: +46 31 10 20 30

Fax: +46 31 10 20 40

MAQS Law Firm, Malmö

Kontaktperson: Christian Rasmusson

Nordenskiöldsgatan 8

SE-211 19 Malmö

Tel: +46 40 631 31 00

Fax: +46 40 611 14 00

www.maqs.com

Exportrådet i Sverige

Exportrådet, Stockholm

World Trade Center

Klarabergsviadukten 70

SE-101 24 Stockholm

Tel: +46 8 588 66 000

Fax: +46 8 588 66 190

www.swedishtrade.se